

10.SINIF EDEBİYAT 1. DÖNEM 1. SINAVA HAZIRLIK

1. Edebiyat-din arasındaki ilişki nedir?

İnsan toplumun bir parçasıdır. Edebiyat ise insanın ürünlerinden oluşur. Bu nedenle insanı ve toplumu etkileyen her şey edebiyatı da etkiler. Din hem kişisel hem de toplumsal anlamda insanların hayatına yön verir. Bunu edebi metinlerde de rahatlıkla görebiliriz. Din ve edebiyat ilişkisi edebi metinlerin ortaya çıktığı ilk dönemlere kadar uzanır. İlk edebi ürünler sözlü dönemde dini törenlerde ortaya çıkmıştır. Yazı kullanılmaya başlandıktan sonra Türklerin İslamiyet'i de kabul etmesiyle birlikte hem kültürümüz hem de edebi türlerimiz değişmiş, dilimiz de büyük ölçüde etkilenmiştir. Özellikle divan ve tasavvuf edebiyatının temelini dini olgular oluşturmuştur. Bu ilişki modern dönemde de bu kadar keskin olmasa da varlığını sürdürmektedir. Aynı zamanda din de edebiyatı araç olarak kullanmaktadır. Bu nedenle din ve edebiyatın birbirini etkilemesi kaçınılmazdır.

2. Edebiyat-tarih arasındaki ilişki nedir?

Edebiyat kişide estetik haz uyandırmak amacıyla yazılan ürünlerden oluşan bir sanatken, tarih geçmişte yaşanan olayları neden-sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen bir bilimdir. Her ne kadar birbirinden farklı iki olgu gibi dursa da en eski çağlardan beri edebiyat ve tarih iç içedir. Tarihçiler geçmişte yaşanan olayları araştırmak için edebi eserlere başvururlar. Örneğin Göktürklerle ilgili araştırma yapan tarihçiler edebiyatın ilk yazılı belgesi olan Orhun Yazıtlarından faydalanırlar. Ya da herhangi bir dönemi araştırırken o dönem yazılan eserlerden dönemin özellikleri hakkında bilgi sahibi olurlar. Edebiyat ise tarihi olayları konu edinerek tarih biliminden faydalanır. Edebiyatçı, tarihi bir olaydan esinlenerek eserini oluşturabilir. Fakat tarih bilimi için bu eser bir belge niteliğinde değildir. Çünkü edebiyatta önemli olan estetik hazdır. Buna bağlı olarak da yazar eserini oluştururken özgün bir şekilde kendi duygu ve düşüncelerini de katarak olanı yeniden şekillendirir. Unutmamalıyız ki edebiyat öznedir.

3. Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında etkili olan faktörler nelerdir?

Kısaca açıklayınız.

- **Din:** Din, edebiyatın dönemlere ayrılmasındaki en önemli faktörlerden biridir. Örneğin Türkler İslamiyet'i kabul etmeden önce Budizm, Maniheizm gibi dinlerin etkisinde kalmıştır ve bu etkiler oluşturulan metinlerde açıkça görülür. İslamiyet'in kabulünden sonra ise Arap ve Fars edebiyatının etkileri metinlere oldukça yoğun bir şekilde yansımıştır.
- **Dil:** Edebiyatın ana malzemesi dildir. Sözlü dönemde yabancı etkilere kapalı bir dilimiz varken, özellikle 10. yüzyıldan sonra Arapça ve Farsça sözcükler yoğun olarak kullanılmış, modern dönemde ise yavaş yavaş etkisi azalmıştır.
- **Kültürel farklılık:** Toplum derinden etkileyen dini ve tarihi olaylar yaşandığında toplum bu değişikliğe ayak uydurmuş ve doğal olarak da içinde bulundukları, etkilendikleri kültürün etkisiyle ürünlerini oluşturmuşlardır.
- **Coğrafya:** İnsanların yaşadığı coğrafya onların tüm hayatını şekillendirir. Buna bağlı olarak dil ve kültür de etkilenir. Hatta coğrafi farklılıklardan dolayı şiveler oluşmuştur. Aynı dili konuşmamıza rağmen Azerbaycan Türkçesi ve Türkiye Türkçesi arasında farklılıklar mevcuttur.

4. Türk edebiyatı ana hatları ile kaç döneme ayrılır? İsimlerini yazınız.

- 1.İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı
- 2.İslamiyet Etkisindeki Türk Edebiyatı
- 3.Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı

5. İslamiyet öncesi Türk edebiyatının özellikleri nelerdir?

İslamiyet öncesi Türk edebiyatı sözlü dönem ve yazılı dönem olmak üzere ikiye ayrılır. Sözlü dönem, Türklerin henüz yazıyla tanışmadığı dönemdir. Sav(atasözü) , sagu(ölenlerin arkasından söylenen ağıt), koşuk(av törenlerinde söylenen şiirler) ve destanlar bu dönemde oluşturulan edebi ürünlerdir. Hece ölçüsü ve dörtlükler kullanılmıştır. Yazılı dönemde Uygur ve Göktürk alfabesi kullanılmıştır. Her ne kadar ulaşabildiğimiz ilk yazılı eser 6. Yüzyılda oluşturulan Yenisey Yazıtları olsa da çeşitli sebeplerden dolayı 8. Yüzyılda Göktürkler tarafından yazılan Orhun Yazıtları edebiyatımızın ilk yazılı eserleri olarak kabul edilmektedir. Bu dönemde kullanılan dil içe kapalı sade bir dildir.

6. İslam etkisindeki Türk edebiyatının özellikleri nelerdir?

İslamiyet etkisindeki Türk edebiyatı ikiye ayrılır:

1.Divan Edebiyatı(Klasik Edebiyat): 13. ve 19. Yüzyıllar arasında saray çevresinde gelişen, Arap ve Fars edebiyatları örnek alınarak oluşturulan edebi dönemdir. Dil ağır ve sanatlıdır. Şiirler beyitlerle aruz ölçüsü kullanılarak yazılmıştır.

2.Halk Edebiyatı: Divan edebiyatı ile eş zamanlı oluşmuş fakat halk çevresinde gelişen edebi dönemdir. Okuma yazma bilmeyen âşıklar tarafından söylenen sözlü ürünlerden oluşur. Eserler sonradan yazıya geçirilmiştir. Günlük konuşma dili kullanılmış, şiirler ise milli ölçümüz olan hece ölçüsüyle söylenmiştir. Kendi içerisinde üçe ayrılır:

- **Âşık Edebiyatı:** Din dışı konular işlenmiştir.
- **Tekke-Tasavvuf Edebiyatı:** Dini konular işlenmiştir.
- **Anonim Halk Edebiyatı:** Söyleyeni belli olmayan ürünleri içine alır.

7. Batı etkisindeki Türk edebiyatının özellikleri nelerdir?

Beş döneme ayrılır:

1. Tanzimat Edebiyatı: Batı kültürüyle yetişen Osmanlı aydınları tarafından oluşturulan edebi dönemdir. 1839 yılında Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesiyle birlikte Batı'ya yöneliş başlamıştır. Bu dönem sanatçılarının amacı halkı eğitmek, topluma yön vermektir. Edebiyatımıza roman, hikâye, makale gibi yeni türler girmiştir. Şinasi, Namık Kemal, Ziya Paşa

önemli yazarlarındandır. Bu dönemde klasisizm, realizm ve romantizm akımlarının etkisi görülmektedir.

2. **Servetifünün Edebiyatı(Edebiyat-ı Cedide):** Tanzimat edebiyatına tepki olarak doğmuştur. Edebiyatın tamamen Batı'ya yöneldiği bir dönemdir. 'Sanat, sanat içindir.' anlayışı benimsenmiştir. Dili ağırdır ve yabancı kelimelerle doludur. Batılı düzeyde ilk romanlar ve hikâyeler bu dönemde yazılmıştır. Tevfik Fikret, Mehmet Rauf, Halit Ziya Uşaklıgil bu dönemin önemli sanatçılarındandır.
3. **Fecr-i Ati Edebiyatı:** Serveti Fünun edebiyatına tepki olarak doğmuş fakat çok kısa sürede çözülmüş bir edebiyat hareketidir. Bireysel temalar işlenmiş, toplumsal konulara değinilmemiştir. Ahmet Haşim bu dönemin önemli yazarlarındandır.
4. **Milli Edebiyat:**1911'de Genç Kalemler dergisinde Ömer Seyfettin'in Yeni Lisan adlı makalesinin yazılmasıyla başlamıştır. Bu dönemde Türkçülük, Osmanlıcılık, Batıcılık ve İslamcılık akımları görülmüştür. Eserlerde dil sadeleştirilmiş yurt sorunları dile getirilmiştir.
5. **Cumhuriyet Edebiyatı:** Cumhuriyet'in ilanından başlayıp 1940'lara ve günümüze kadar uzanan bir edebi dönemdir. Anadolu'ya yönelim bu dönemde başlamıştır. Hikâye, roman ve tiyatro gibi edebi türlerde de önemli gelişmeler görülmüştür.

8. Türk dilinin tarihi dönemleri hakkında bilgi veriniz.

Türkçenin yazılı dönemde takip edilemeyen dönemine karanlık dönem denir. Daha sonra En Eski Türkçe olarak adlandırdığımız bir dönemde Türkçe Altay dil ailesinden ayrılarak bağımsız bir dil olur. Yazılı dönemde takip edilebilen ilk dönem ise Eski Türkçedir.

ESKİ TÜRKÇE: (6)8. ve 13. yüzyıllar arasını kapsar. Belgelerle takip edilebilen ilk dönemdir. Eski Türkçenin kullanıldığı metinler:

1)Göktürk Metinleri: Kül Tigin, Bilge Kağan ve Vezir Tonyukuk adına yazılan üç kitabeden oluşur. Göktürk Alfabesi ile taşın üzerine Yollug Tigin tarafından yazılmıştır. Türk adının, Türk milletinin isminin geçtiği ilk Türkçe metindir.1893 yılında Danimarkalı dilbilimci Vilhelm Thomsen tarafından, Rus Türkolog Radlof'un da yardımıyla çözülmüştür.

2)Uygur Metinleri: Göktürkleri yaktıktan sonra tarih sahnesinde görünen Uygurlar Budizm'i benimsemiştir. Budizm'in etkisiyle dilde bazı değişimler

olmuştur. Yazılan eserlerin çoğu dini niteliklidir. Aynı zamanda astronomi, tıp ve falcılık ile ilgili eserler de oluşturulmuştur. Uygurların eserleri:

- Altun Yaruk (Altın Işık)
- Sekiz Yükmek (Sekiz Yığın)
- Irk Bitig
- Kalyanamkara ve Papamkara Hikayesi

3)Karahanlı Metinleri: Şehir kültürüne ait ilk İslami eserlerdir. Arap alfabesi ile yazılmıştır. Geçiş dönemi eserleri olarak da bilinir.

- Kutadgu Bilig-Yusuf Has Hacip
- Divan-ı Lügati't Türk-Kaşgarlı Mahmut
- Atabetül Hakayık-Edip Ahmet Yükneki
- Divan-ı Hikmet- Ahmet Yesevi

ORTA TÜRKÇE: Türklerin Anadolu'ya göçleri başlayınca göç ettikleri yerlerde, dil coğrafyasının farklılaşmasının etkisiyle Türkçe iki kola ayrıldı:

1)Kuzey-Doğu Türkçesi: Orta Asya ve Kuzey Karadeniz'deki Türkler kullanmıştır. (13.-14. yy) Eski Türkçenin devamı olma özelliğini taşır.15. yüzyılda Kuzey Türkçesi(Kıpçak/Tatar Türkçesi) ve Doğu Türkçesi(Çağatayca) olmak üzere ikiye ayrıldı.

2)Batı Türkçesi: Tarihi gelişimi içinde üç ana kola ayrılır:

- Eski Anadolu Türkçesi: 13. ve 15. Yüzyıllar arasında Anadolu ve Rumeli'de Selçuklular ve Anadolu Beylikleri Dönemi'nde kullanıldı. Bugünkü Türkiye Türkçesinin temelini oluşturur.
- Osmanlı Türkçesi: 15. ve 20. Yüzyıllar arasında Osmanlı coğrafyasında kullanılmıştır. Bu dönemde Türkçeye fazlasıyla Arapça ve Farsça sözcük girmiştir. Dil iyice ağırlaşmıştır.
- Türkiye Türkçesi: Batı Türkçesinin bugün hala içinde bulunduğumuz üçüncü dönemidir. 1911'de dilde sadeleşmeye gitmek ve milli bir edebiyat oluşturmak için Ömer Seyfettin öncülüğünde Yeni Lisan hareketi başladı.1928'de Latin alfabesi kabul edilip 1932'de Türk Dil Kurumu kuruldu. Türkiye Türkçesi, şu an kullandığımız resmi dilimizi ifade eder.

9. Kuzey-Doğu Türkçesinin çağdaş kolları nelerdir?

Özbek, Uygur, Tatar, Kırgız, Kazak, Başkurt Türkçeleri.

10. Batı Türkçesinin çağdaş kolları nelerdir?

Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Gagavuz Türkçesi, Türkmen Türkçesi.

11. Türklerin tarih boyunca kullandığı alfabeler nelerdir?

Göktürk Alfabeti: Sağdan sola 38 harften oluşur. (4 ünlü, 34 ünsüz)

Uygur Alfabeti: 14 harften oluşur.

Arap Alfabeti: 11. Yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlanmıştır. 29 harften oluşur. En uzun süre kullanılan alfabadır.

Latin Alfabeti: Bugünde kullandığımız 29 harfli alfabadır. 1928'de harf inkılabı ile kabul edilmiştir.

Kiril Alfabeti: 1937-40 arasında Eski Sovyetler Birliği Dönemi'nde Stalin rejimi tarafından bazı Türk topluluklarına kabul ettirilmiştir.

12. Hikâyenin tarihi ile ilgili önemli bilgiler:

Dünya edebiyatında ilk hikâye örneği: Decameron-Boccaccio (1348-1351)

İlk Hikâye Örneği: Letâif-i Rivayet, Ahmet Mithat Efendi -1870.

Batılı Anlamda İlk Hikâye Denemesi: Küçük Şeyler, Sami Paşazade Sezai - 1892.

13. Dede Korkut Hikâyeleri'nin özellikleri nelerdir?

- Asıl adı: Kitab-ı Dedem Korkut Alâ Lisan-ı Taife-i Oğuzân (Oğuzların Dilinden Dedem Korkut'un Kitabı)'dır.
- Anonim halk edebiyatı ürünüdür.
- 12. ve 14. Yüzyıllarda halk arasında anlatılagelmiş ve 15. yüzyılda bilinmeyen bir kişi tarafından yazıya geçirilmiştir.
- 1 ön söz ve 13 hikâyeden oluşur. Hikâyeler birbirinden bağımsızdır. Birbirini tamamlayan olaylar, ortak kişiler, konuların işleniş tarzı bu on üç hikâyeyi bütünleştirir.
- Dede Korkut hakkında elimizde kesin bir bilgi yoktur. Hikâyelerin sonunda yer alır. Dede Korkut'un bir bilgin olduğu ve hayatının destansı hikâyelere konu olduğu ya da Oğuz boylarının destanlaşmış hikâyelerinin anlatıcısı olduğu düşünülüyor.
- Oğuzların komşu kavimlerle savaşları ve kendi aralarındaki iç çekişmeler epik karakterlerle anlatılır.
- Destandan halk hikâyeciliğine geçiş ürünleridir. Bu nedenle hem destan hem de hikâye türünün özelliklerini taşırlar.
- Nazım nesir karışıktır. Olayın anlatıldığı yerler nesir (düz yazı), duyguların anlatıldığı yerler nazım (şiir) ile ifade edilmiştir.

- Kullanılan kelimelerin çoğu Türkçedir.
- Günümüze ulaşan üç nüshası vardır:
 - **Dresden nüshası:** 1815’de Von Dies tarafından yayımlanan bir makalede tanıtılmıştır. 1 ön söz 12 hikâye içerir.
 - **Vatikan nüshası:** 1 ön söz 6 hikâyeden oluşur.(1952)
 - **Türkistan nüshası:** Bilinen 12 hikâyeye ek olarak 13. hikâyeyi barındıran tek nüshadır. Kazakistan’da bulunmuştur. 2018 yılında Halk Edebiyatı ve Destan Uzmanı Metin Ekici tarafından ilan edilmiştir.
- Türkiye’de ilk defa Kilisli Muallim Rifat tarafından yayımlanmıştır.

14.Halk hikâyelerinin özellikleri nelerdir?

- Halk edebiyatı döneminde, âşıklar tarafından anlatılan hikâyelerdir.
- Halk arasında sözlü olarak yayılmış ve günümüze kadar gelmişlerdir.
- Uzun soluklu ve anonim eserlerdir.
- Anlatmaya ve olaya dayanan bir üründür.
- Âşıklar, olayları saz çalarak taklitler yaparak anlatırlar.
- Aşk, sevgi ve kahramanlık gibi konular işlenir.
- Nazım ve nesir karışıktır.
- İçinde fıkra, masal, dua, efsane deyim, atasözü, bilmece vb. örneklerine rastlanabilir.
- Planı:
 - ✓ **-Fasıl:** Âşık, dinleyiciyi hikâyeye hazırlamak için türkü, tekerleme vs. söyler.
 - ✓ **Döşeme:** Nazım nesir karışık kalıplaşmış bir giriştir. Hikâyenin kahramanının ve olayın geçtiği mekânın anlatılır.
 - ✓ **Asıl Konu:** Hikâyedeki kahramanın başından geçenlerin anlatıldığı bölümdür.
 - ✓ **Sonuç ve Dua:** Hikâyenin bittiği bölümdür. Genellikle âşıklar kavuşamaz. Anlatıcı dua ederek hikâyeyi bitirir.
 - ✓ **Efsane:** Hikâyeden bağımsız bir efsane anlatılır. Kavuşamayan âşıkların öbür dünyada kavuşacağı işaret edilir.

15.Konularına göre halk hikâyelerine örnek veriniz.

Aşk Hikâyeleri: Kerem ile Aslı, Tahir ile Zühre, Ferhat ile Şirin, Ercişli Emrah ile Selvihan, Arzu ile Kamber...

Kahramanlık Hikâyeleri: Köroğlu, Kaçak Nebi

Aşk ve Kahramanlık Hikâyeleri: Kirmanşah, Şah İsmail...

16. Cenknâmeler hakkında bilgi veriniz.

Dinî- destani kahramanlık hikâyelerinden olan Hz. Ali Cenknameleri edebiyatımızda 13.-14. yüzyıllarda görülmeye başlanmıştır. Türk destan geleneğinin bir devamı niteliğindedir. Kaynakları; Arap ve Fars edebiyatı, İslam ve hadisler, Kur'an-ı Kerim'dir. Manzum, mensur ya da manzum-mensur karışık kaleme alınmışlardır. Yine sözlü gelenekte oluşmuş ve sonradan yazıya geçirilmiştir. Hz. Ali olaylarda hep karşımıza çıkan örnek insan ve cengâver-gazi tipini temsil eder. Hikâyelerde hem somutluk hem de soyutluk göze çarpar.

17. Mesnevinin özellikleri nelerdir?

- Divan edebiyatına ait bir nazım şeklidir.
- İran(Fars) kaynaklı bir nazım biçimidir. Arap ve Türk edebiyatına İran'dan geçmiştir.
- Beyitlerle (ikiliklerle) yazılır.
- Her beyit kendi arasında kafiyeleşmiştir. Kafiye şeması; aa, bb, cc, dd,ee... şeklindedir.
- Beyit sayısı bakımından bir sınırlama yoktur.
- Herhangi bir konu sınırlaması bulunmamaktadır.
- Aruzun kısa kalıplarıyla yazılır.
- Divan şiirinin diğer türlerinin aksine beyitler arasında konu bütünlüğü vardır. (Mesneviler bir olay anlattıklarından beyitler arasında anlam bütünlüğü olmak zorundadır.)
- Bir şairin yazdığı beş mesneviye Hamse denir. Beş mesnevi yazan şair hamse sahibi olarak adlandırılır. Türk edebiyatında Ali Şir Nevai, Taşlıcalı Yahya Bey hamse sahibi şairlerdendir.
- Savaş konuları işleyen mesnevilere Gazavatname, bir şehrin güzelliklerini anlatan mesnevilere ise Şehrengiz denilmektedir.

- Türk edebiyatında yazılan ilk mesnevi 11.yüzyılda Yusuf Has Hacıp'ın yazdığı Kutadgu Bilig adlı eserdir. Türk edebiyatında en meşhur mesnevilerin başında ise 13.yüzyılda Mevlana tarafından yazılan Mesnevi adlı eser gelmektedir.

- Mesnevinin Bölümleri

Besmele

Dibâce (Ön söz)

Tevhîd (Allah'ın birliğinin anlatıldığı kısım)

Münâcât (Allah'a yalvarma, yakarışın olduğu kısım)

Mî'râciye (Bazı mesnevilerde vardır. Hz.Muhammed'in miraca yükselişinin anlatıldığı kısımdır.)

Medh-i Çihâr-Yâr-ı Güzîn (Dört halifenin övgüsünün yapıldı kısım)

Sebeb-i te'lîf (Mesnevinin yazılış amacının belirtildiği kısım)

Âgâz-ı Dâstân (Esas konunun işlendiği yer)

Hâtıme: Mesnevilerin bitiş bölümüdür. Bu bölüm edebiyat tarihi açısından önemlidir. Mesnevinin adı, kaç beyit olduğu, nerede ve ne zaman yazıldığı gibi birçok önemli bilgiyi içerir.

- **Türk Edebiyatında Mesnevi Örnekleri**

Ahmedi – İskendername

Aşık Paşa – Garipname

Süleyman Çelebi – Mevlid

Şeyhi – Harname, Hüsrev ü Şirin

Nabi – Hayrabat

Fuzuli – Leyla ile Mecnun, Beng ü Bade

Şeyh Galip – Hüsn-ü Aşk

18.Tanzimat Dönemi hikâyesinin özellikleri?

- Edebiyatımıza Batılı anlamda ilk hikâye bu dönemde girdi.
- İlk öykü denemesi: Emin Nihat-Müsameretname
- İlk öykü örnekleri: Ahmet Mithat Efendi-Letaif-i Rivayat
- Batılı anlamda ilk hikâye: Samipaşazâde Sezai-Küçük Şeyler
- Öykülerde meddah geleneğinin etkileri görülür.
- Konular günlük yaşamdan ya da tarihten alınır.

- Mekân olarak İstanbul ve çevresi tercih edilmiş Anadolu ihmal edilmiştir.
- Teknik açıdan kusurludur. Yazar kişiliğini gizlememiş aralarda olaya dâhil olarak araya girerek bilgiler vermiştir.
- Kahramanlar tek yönlüdür. İyiler tamamen iyi, kötüler tamamen kötüdür.
- Romantizm ve realizm akımından etkilenilmiştir.

19. Tanzimat Dönemi hikâyecileri ve eserleri?

- ✓ **Emin Nihat:** Müsamereatname
- ✓ **Ahmet Mithat Efendi:** Letaif-i Rivayat
- ✓ **Nabizade Nazım:** Karabibik, Yadigârlarım, Zavallı Kız, Bir Hatıra, Sevdâ, Hâlâ Güzel, Haspa, Seyyie-i Tesamüh
- ✓ **Samipaşazade Sezai:** Küçük Şeyler
- ✓ **Recaizade Mahmut Ekrem:** Saime , Muhsin Bey yahut Şairliğin Hazin Bir Neticesi , Şemsa .

20.Servet-i Fünun döneminde hikâyenin özellikleri?

- Sanat sanat içindir anlayışına bağlı kalınmıştır.
- Maupassant tarzı hikâye tercih edilmiştir.
- Bireysel temalar işlenmiştir.
- Hikâyelerde mekân olarak İstanbul seçilmiştir.
- Arapça ve Farsça kelime ve tamlamaların kullanıldığı ağır bir dili vardır.
- Realizm ve natüralizm etkileri görülür.
- Yazar eserde kişiliğini gizlemiştir. Olaylar yazarın gözüyle değil, eser kişilerinin bakış açısıyla verilmiştir.
- Hikâye tekniği güçlenmiştir.

21.Servet-i Fünun Dönemi hikâyecileri ?

- ✓ **Halit Ziya Uşaklıgil:**Bir Muhtıranın Son Yaprakları, Bir İzdivacın Tarih-i Muaşakası, Heyhat, Solgun Demet, Sepette Bulunmuş, Bir Hikâye-i Sevdâ, Hepsinden Acı, Onu Beklerken, Aşka Dair, İhtiyar Dost, Kadın Pençesi, İzmir Hikâyeleri, Bir Şir'i Hayal...

✓ **Mehmet Rauf:** Âşıkâne, İhtizar, Son Emel ,Hanımlar Arasında
Bir Aşkın Tarihi, Kadın İsterse, Üç Hikâye, Eski Aşk Geceleri, Aşk Kadını
Pervaneler Gibi, Gözlerin Aşkı

✓ **Hüseyin Cahit Yalçın:** Hayat-ı Muhayyel, Niçin Aldatırlarmış.

22. Milli edebiyat döneminde hikâyenin özellikleri nelerdir?

Bu dönemde Ömer Seyfettin ve Ali Canip Yöntem Genç Kalemler isimli dergiyi çıkararak sade dil hareketinin öncüsü olmuşlardır. Ömer Seyfettin'in kaleme aldığı 'Yeni Lisan' adlı makale ile sade dil hareketi başlamıştır. Amaç, Türkçeyi yabancı sözcüklerden arındırarak milli bir edebiyat oluşturmaktır.

- Hikâyelerde artık İstanbul dışına çıkmış, mekân olarak Anadolu tercih edilmiştir.
- Eserlerde realizm akımı etkili olmuştur.
- Her tabakadan insan hikâyenin kahramanı olabilir.
- Savaş, köylü-aydın çatışması, yozlaşma, cehalet, yoksulluk gibi toplumsal konular işlenmiştir.

23. Milli edebiyat dönemi hikâye yazarları?

Ömer Seyfettin:

- Sadece dönemimin değil Türk edebiyatının en önemli hikâye yazarlarındandır.
- Olay hikâyesinin Türk edebiyatındaki kurucusudur.
- 1911'de Genç Kalemler dergisinde yayımlanan Yeni Lisan makalesi Milli Edebiyat Dönemi'nin başlangıcı olmuştur.
- Falaka, Kaşığı, Bomba, Efruz Bey, Ashab-ı Keyfimiz, Beyaz Lale önemli hikâyelerindendir.

Halide Edip Adıvar:

- Kurtuluş Savaşı'nda önemli rol oynamıştır. O yıllarında Fatih ve Sultanahmet'te yaptığı konuşmalarla tanınır.
- Eserlerinde kadın kahramanlar ön plana çıkar.
- Hikâyelerinde dili özensizdir, basit dil yanlışları vardır.
- Tasvir ve tahlilde başarılıdır. Tasvirleri realist nitelik taşır.

- İzmir’den Bursa’ya, Harap Mabetler, Dağa Çıkan Kurt, Kubbede Kalan Hoş Seda önemli hikâyeleridir.

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

- Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’e Türkiye’nin içinde bulunduğu önemli dönemlere tanıklık etmiştir. Zihniyet, eserlerine de yansımıştır.
- Yazarlığa Fransız edebiyatı etkisiyle başlamış, 1920’den sonra özgün bir şekilde siyasi ve sosyolojik konulara, tarihe ve bireysel konulara yönelmiştir.
- Güçlü bir gözlem yeteneği vardır.
- Toplum-birey çatışmasını ele alır.
- Rahmet, Bir Serencam, Milli Savaş Hikâyeleri önemli öyküleridir.

Reşat Nuri Güntekin

- Anadolu insanını ve yaşadığı sıkıntıları sade bir dil kullanarak işlemiştir.
- İnsan sevgisine geniş bir şekilde yer vermiştir.
- Güçlü bir gözlemciliği vardır.
- Roçild Bey, Eski Ahbap, Tanrı Misafiri, Sönmüş Yıldızlar, Leyla ile Mecnun, Olağan İşler hikâye türünde eserleridir.